

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž-Us 27/2020-8

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Vesne Vrbetić kao predsjednice vijeća te Žarka Dundovića i Dražena Tripala kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice – specijaliste Marijane Kutnjak Čaleta kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. M. J. i drugih, zbog kaznenog djela iz čl. 329. st. 1. toč. 4. u vezi s čl. 190. st. 2. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11. i 144/12, 56/15., 61/15. - ispravak i 101/17. – dalje: KZ/11), odlučujući o žalbama Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (dalje: USKOK) i opt. A. D. podnesenim protiv presude Županijskog suda u Osijeku od 19. prosinca 2019. broj K-Us-14/2019-32, u sjednici održanoj 5. lipnja 2020. u prisutnosti u javnom dijelu sjednice optuženog A. D. i branitelja opt. A. D., odvjetnika M. Š.,

presudio je:

Odbijaju se kao neosnovane žalbe USKOK-a i opt. A. D. te se potvrđuje prvostupanja presuda.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Županijskog suda u Osijeku proglašeni su krivim opt. M. J. i opt. A. D. zbog počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja iz čl. 329. st. 1. toč. 4. u vezi čl. 190. st. 1. i 2. KZ/11 te je opt. M. J. na temelju tih propisa osuđena na kaznu zatvora u trajanju od tri godine u koju joj je na temelju čl. 54. KZ/11 uračunato vrijeme uhićenja i vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 5. kolovoza 2018., pa nadalje, a opt. A. D. na temelju čl. 329. st. 1. toč. 4. u vezi čl. 190. st. 1. i 2. KZ/11 osuđen na kaznu zatvora u trajanju od šest godina u koju mu je na temelju čl. 54. KZ/11 uračunato vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 27. rujna 2018., pa nadalje.

Na temelju čl. 79. st. 2. KZ/11, u svezi čl. 190. st. 8. KZ/11 od opt. M. J. je oduzeta droga tipa marihuana, mase 17,082 kg koja će se po pravomoćnosti presude uništiti, osobni automobil marke Citroen C5, srpskih reg. oznaka ..., broja šasijske ... koje će po pravomoćnosti presude postati vlasništvo Republike Hrvatske, Prometna dozvola Republike Srbije serijskog

broja: ... na ime Đ. Z., K., mobilni uređaj marke „NOKIA“, crveno-crne boje, serijskog broja: ... s pripadajućom SIM karticom (donijeli u ured 23.10.2018 s dopisom centra ... I. V.), mobilni uređaj marke „SAMSUNG“, zlatne boje, serijskog broja: ... s vidno oštećenim ekranom (donijeli u ured 23.10.2018.) i GPS navigacija „GARMIN“ serijskog broja: ... s autopunjačem i micro SD karticom od 8GB koji će se po pravomoćnosti presude uništiti.

Na temelju čl. 79. st. 2. KZ/11 od opt. A. D. su oduzeti bijeli papirići na kojima su rukom ispisani brojevi telefona i imena, nosač SIM kartice „Telekom Srbija“ serijskog broja: ..., nosač SIM kartice „Telekom Srbija“ serijskog broja: ..., jedan mobilni uređaj marke „Honor“, srebrne boje, IMEI broj: ... i IMEI broj: ... s pripadajućom SIM karticom Republike Srbije, koji će se po pravomoćnosti presude uništiti.

Na temelju čl. 79. st. 1. KZ/11, od opt. A. D. su oduzete tri novčanice u apoenu od 100,00 srpskih dinara serijskih brojeva: ..., ..., ..., jedna novčanica u apoenu od 50,00 srpskih dinara serijskog broja: ..., jedna novčanica u apoenu od 20,00 srpskih dinara serijskog broja: ..., odnosno sveukupno 370,00 srpskih dinara koji će se uplatiti u korist proračuna Republike Hrvatske.

Na temelju čl. 148. st. 1. u vezi čl. 145. st. 2. toč. 1. i 6. Zakona o kaznenom postupku, („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14. i 70/17.) optuženici su presuđeni na platež paušala u iznosu od po 2.000,00 kn svaki.

Protiv te su presude žalbe podnijeli USKOK zbog odluke o kazni u odnosu na opt. A. D., s prijedlogom da se pobijana presuda u odnosu na tog optuženika preinači u odluci o kazni na način da mu izrekne stroža kazna zatvora i opt. A. D., osobno i po branitelju M. Š., odvjetniku iz O., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni, s prijedlogom da se pobijanu presudu preinači i da se opt. A. D. oslobodi od optužbe, odnosno da se pobijanu presudu ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

USKOK je podnio odgovor na navedenu žalbu s prijedlogom da se žalba optuženika odbije kao neosnovana.

Spis je, u skladu s odredbom čl. 474. st. 1. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19. - dalje: ZKP/08) dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

S obzirom na to da je opt. A. D. u žalbi zahtijevao da ga se izvijesti o sjednici vijeća to je i učinjeno te su sjednici nazočili njegov branitelj M. Š., dok je nazočnost opt. A. D., koji se nalazi u Zatvoru u O., na temelju čl. 475. st. 8. ZKP/08, osigurana putem konferencijskog uređaja, a u odnosu na uredno izvještenog državnog odvjetnika koji nije pristupio, sjednica je na temelju čl. 475. st. 4. ZKP/08, održana u njegovoj odsutnosti.

Žalbe nisu osnovane.

Optuženi A. D. u žalbi neosnovano tvrdi da je sud prvog stupnja počinio bitne povrede odredaba kaznenog postupka čl. 468. st. 1. toč. 2. i toč. 11. ZKP/08.

Ističe da je u donošenju pobijane presude kao član raspravnog vijeća sudjelovao sudac D. K. koji da je morao biti izuzet od suđenja jer je u više navrata sudjelovao u odlučivanju o optužnikovim žalbama protiv rješenja o određivanju, odnosno o produljenju istražnog zatvora. Nadalje, navodi da se presuda ne da ispitati jer u njoj nisu navedeni razlozi o svim odlučnim činjenicama jer se u obrazloženju uopće niti ne spominju provedena toksikološka, daktiloskopska i biološka vještačenja, ne analizira se poruka koju je opt. M. J. poslala opt. A. D., niti se spominju podaci vezani za prelaskе granice opt. J. diljem Europe.

Međutim, suprotno navedenim tvrdnjama opt. D., okolnost da je sudac D. K. u prethodnom postupku kao član izvanraspravnog vijeća odlučivao o žalbama optuženika protiv rješenja o određivanju i produljivanju istražnog zatvora ne predstavlja razlog zbog koje bi trebao biti isključen od obavljanja sudske dužnosti jer se ne radi o procesnim radnjama taksativno propisanim odredbom čl. 32. st. 1. toč. 4. ZKP/08. Odlučivanje o osnovanosti žalbe protiv rješenja o određivanju ili produljivanju istražnog zatvora ne sadrži u sebi i odluku o krivnji optužene osobe i o meritumu stvari, tako da ta okolnost, da je sudac koji je na taj način sudjelovao u prethodnoj fazi kaznenog postupka, nije sama po sebi dovoljna da bude izuzet od suđenja.

Nadalje, okolnost da u obrazloženju presude nisu navedeni i analizirani svi dokazi koji su provedeni tijekom rasprave ne znači samim tim da se presuda ne da ispitati zbog toga jer u obrazloženju nisu izneseni razlozi o svim odlučnim činjenicama u smislu odredbe čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08. To stoga što se citirana odredba u navedenom kontekstu izostanaka razloga odnosi samo na pravnorelevantne tj. odlučne činjenice na koje se imaju neposredno primijeniti odredbe materijalnog ili procesnog prava, a ne na neke druge činjenice.

Dakle, u konkretnom se slučaju rezultati toksikološkog, daktiloskopskog i biološkog vještačenja, sadržaji poruke upućene opt. D. i podaci o putovanjima opt. J. ne odnose na odlučne činjenice budući da ne sadrže ništa relevantno što bi utjecalo na izravnu primjenu materijalnog ili procesnog prava, već se radi o okolnostima koje bi mogle biti značajne kod utvrđivanja odlučnih činjenica.

U biti, kroz ovaj procesni prigovor, da ga rezultati provedenih vještačenja ne terete, a da sadržaj navedene poruke i podaci o putovanjima opt. J. dovode u pitanje istinitost njenog iskaza, opt. D. prigovara pravilnosti utvrđenog činjeničnog stanja (što i čini u nastavku obrazloženja žalbe navodeći iste te okolnosti u okviru činjeničnih prigovora), jer njima zapravo nastoji dovesti u pitanje ispravnost utvrđenja suda prvog stupnja, tako da će o tom prigovoru obrazloženje uslijediti nastavno u dijelu koji se odnosi na žalbenu osnovu pogrešno utvrđeno činjenično stanje.

Dakle, sud prvog stupnja nije počinio bitne povrede odredaba kaznenog postupka na koje ukazuje optuženik u žalbi, kao što nije počinio niti bilo koju drugu postupovnu povredu iz čl. 476. st. 1. toč. 1. ZKP/08 na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

Optuženi A. D. u okviru žalbene osnove pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja u biti ponavlja tvrdnje iz obrane da ga u ovom kaznenom postupku tereti jedino opt. M. J., čiji je

iskaz pun proturječnosti i nije vjerodostojan jer ona kroz njegovo lažno terećenje želi umanjiti svoju kaznenu odgovornost i otkloniti odgovornost od drugih osoba koje prikriva. U tom kontekstu navodi da iz podataka koji se nalaze u spisu proizlazi da je putovala diljem zapadne Europe, pri čemu je posjećivala i južne predjele poznate kao izvorišta marihuane (P., B.), koristila je osobne automobile „Audi“ reg. oznake ... i „Volvo“ reg. oznake ... koji su kasnije koristile druge osobe koje su uhićene upravo s tim vozilima pri prijevozu većih količina marihuane, rezultati toksikološkog, daktiloskopskog i biološkog vještačenja provedeni na zaplijenjenoj drogi ga ni na koji način ne dovode u vezu s drogom, ne postoje dokazi o telefonskoj komunikaciji njega i opt. J., a pisana poruka koju mu je dostavila opt. J. ukazuje da je ona ta koja mu je prijetila, što sve da potvrđuje njegovu obranu da je njen iskaz nevjerodostojan i stoga se na takvom dokazu ne može u odnosu na njega temeljiti osuđujuća presuda.

Međutim, svim tim prigovorima optuženik niti u najmanjoj mjeri ne dovodi u pitanje pravilnost činjeničnih utvrđenja suda pravog stupnja.

Naime, sud prvog stupnja je potpuno pravilno prihvatio kao vjerodostojan iskaz opt. M. J. utvrđujući da je on dosljedan, logičan i potvrđen čitavim nizom ostalih materijalnih i personalnih dokaza, a razloge koje je u argumentaciji tih utvrđenja u obrazloženju iznio sud prvog stupnja u cijelosti kao ispravne prihvaća i ovaj drugostupanjski sud.

Optužena M. J. je dosljedno, počam u svojim prvim iskazima po uhićenju, a potom i na raspravi, uvjerljivo objasnila pod kojim je okolnostima pristala za opt. A. D. ilegalno prevoziti drogu u SR Njemačku i kako je to u jednom navratu 25. srpnja 2018. već učinila.

Sud prvog stupnja pravilno uočava da je takav iskaz kojim se opt. J. sama tereti za počinjenje teškog kaznenog djela, iako drugih izravnih dokaza protiv nje nije bilo, potvrda da je njen iskaz i u svim ostalim dijelovima istinit. Prvostupanjski sud njeno priznanje o počinjenju navedenih inkriminacija iz srpnja 2018., povezuje s materijalnim dokazima (evidentirane lokacije dobivene pretragom mobitela i GPS uređaja) iz kojih proizlazi da se ona doista u sporno vrijeme, kada je provozila marihuanu u B., u blizini trgovačkog centra L. u blizini hotela O. kretala rutom koju je opisala u svojoj obrani, kao i s vrlo indikativnom činjenicom da sam opt. A. A. priznaje da je u to vrijeme bio u B. (doduše s obrazloženjem, krajnje neuvjerljivim, da se tamo slučajno zatekao jer je vozio svoju tajnicu).

Nadalje, sud prvog stupnja s pravom nalazi da je iskaz opt. J. potvrđen i podacima prikupljenim putem međunarodne pravne pomoći o vođenju kaznenih postupaka protiv opt. D. i njenog bivšeg supruga R. Z. pred Višim sudom u Novom Sadu upravo zbog organiziranog krijumčarenja većih količina marihuane, pri čemu je u odnosu na dio navedenih inkriminacija tzv. *modus operandi* identičan (prijevoz marihuane u skrivenim spremištima automobila), jer i ta okolnost nedvojbeno ukazuje na istinitost njenog iskaza, a opovrgava obranu opt. D. iz koje bi proizlazilo da on nema baš nikakve veze s ilegalnom trgovinom marihuane.

Kada se uz sve naprijed navedene okolnosti ima u vidu i pravilna utvrđenja koja proizlaze iz telekomunikacijskog vještačenja o tome da su oboje optuženika u svojim mobilima imali u imenicima pohranjene brojeve mobitela kojim su jedan drugog mogli kontaktirati, evidentno je da je, unatoč nedostataka podataka o učestalosti njihovih

komunikacija, i u tom dijelu potvrđen iskaz opt. J., da je drogu prevozila po nalogu i uputama opt. D.

Dakle, dok je, s jedne strane obrana opt. M. J. potvrđena nizom tzv. kontrolnih dokaza, iskaz opt. A. D. je sud prvog stupnja pravilno cijenio neživotnim i neuvjerljivim i stoga ga s pravom nije prihvatio.

Naime, niti ovom drugostupanjskom sudu nije uvjerljivo da bi opt. D. s mirovinom koja prema njegovoj obrani iznosi oko 75 eura i s firmom koja je u financijskim problemima zbog nedostatka posla, bio u mogućnosti putovati po Europi (priznaje da učestalo putuje u Finsku, Njemačku, Švicarsku i Austriju) i telefonski kontaktirati s osobama iz desetak zemalja Europe i šire (Australija, Amerika), te voziti u Njemačku iz privatnih razloga uposlenicu svoje firme.

Uz sve navedeno, da je iskaz opt. J. vjerodostojan, a iskaz opt. D. nije, ukazuje i činjenica da ona od početka kada je uhićena tereti opt. A. D. kao osobu za koju je obavljala ilegalne prijevoze marihuane, iako joj takva obrana u okolnostima kada je sama uhićena, a opt. D. se nalazi nedostupan negdje u inozemstvu, u biti ni u kom pogledu ne poboljšavaju poziciju u kojoj se nalazila. Dakle, ne stoji prigovor opt. D. da je ona smislila cijelu konstrukciju kako bi umanjila svoju kaznenu odgovornost i kako bi prikrila stvarne počinitelje ovog kaznenog djela, jer opt. J. nikao nije mogla unaprijed, kada je po uhićenju iskreno objasnila pod kojim je okolnostima sudjelovala u prijevozu marihuane, računati s tim da će A. D. biti uhićen, a da će ona potom tereteći ga moći ostvariti pogodnost takve obrane kojom doprinosi otkrivanju drugih počinitelja.

Prema tome, sud prvog stupnja je pravilno na temelju uvjerljivog i neproturječnog iskaza opt. M. J. koji je potvrđen materijalnim dokazima, a imajući u vidu očito nevjerodostojnu obranu opt. A. D., pravilno utvrdio da je on počinio predmetno kazneno djelo.

Kraj takvog stanja stvari, kada su sve odlučne činjenice koje se odnose na kazneno djelo koje je počinio opt. A. D. utvrđene s punom izvjesnošću, naprijed navedeni žalbeni prigovori opt. A. D., da se presuda suda prvog stupnja temelji isključivo na proturječnom iskazu opt. M. J., da mu idu u prilog rezultati provedenih vještačenja materijalnih tragova na pronađenim paketićima droge jer ga ne dovode u vezu s drogom, niti u najmanjoj mjeri ne dovode u sumnju ispravnost zaključaka suda prvog stupnja.

U odnosu na sadržaj pisma (list. 1021.) koje je opt. M. J. dostavila opt. A. D., sud prvog stupnja je i u tom dijelu prihvatio njenu obranu u kojoj je objasnila da je to pismo sačinila na traženje njenog bivšeg supruga kojeg je tada bila posjetila u zatvoru, a radi se o neraščišćenim računima optuženika i njenog bivšeg supruga u vezi kaznenog djela ilegalne trgovine drogom u Srbiji u kojem su kao počinitelji bili uhićeni i nepravomoćno osuđeni jer to iz sadržaja pisma nedvojbeno i proizlazi. Dakle, suprotno tezi žalbe opt. D., sadržaj tog pisma ne potvrđuje njegovu obranu da je opt. J. bila ta koja ga je ucjenjivala, odnosno nastojala mu iznuditi novac, a da on nema nikakve veze s drogama.

U odnosu na prigovor da je opt. M. J. prema podacima dobivenim putem Interpola (list 198.) svojevremeno koristila automobil koji su kasnije koristile osobe (M. M. i M. B

imajući u vidu da je ona bila u braku s osobom koja se bavila međunarodnim krijumčarenje marihuane i mogla je doći u kontakte s suspektnim osobama, ali time ta okolnost sama po sebi nema tu težinu koju joj žalba pridaje.

Nadalje, sud prvog stupnja je na temelju iskaza opt. J. utvrdio da su u počinjenju predmetnog kaznenog djela sudjelovale kao članovi zločinačkog udruženja i osobe po imenu I. i M., koji su dovozili drogu iz Albanije i koji su joj rekle gdje će automobil sa skrivenom drogom biti pripremljen za polazak. Dakle, suprotno tvrdnji žalbe opt. A. D. sud prvog stupnja je utvrdio sva obilježja kaznenog djela počinjenje kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja iz čl. 329. st. 1. toč. 4. u vezi čl. 190. st. 1. i 2. KZ/11 i za ta je utvrđena u obrazloženju presude iznio razloge (str. 15., 5. odlomak i str. 16., 4. odlomak) koje kao pravilne u cijelosti prihvaća ovaj drugostupanjski sud.

Iz svih naprijed navedenih razloga nije osnovana žalba opt. A. D. zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

Neosnovano se USKOK i opt. A. D. žale zbog odluke o kazni koja je izrečena ovom optuženiku.

Naime, kazna zatvora u trajanju od šest godina nije prestroga kako to smatra optuženik, niti je preblaga, kako to smatra USKOK, već je pravilno odmjerena s obzirom na ispravno utvrđene i vrednovane olakotne (neosuđivanost i obiteljske prilike) i otegotne (bezobzirnost) okolnosti.

Stoga nije u pravu opt. D. kada u žalbi tvrdi da mu sud prvog stupnja nije pravilno otegotnim mogao cijeniti bezobzirnost jer da se ne vidi u čemu se ona ogleda i da mu nije u dovoljnoj mjeri cijenio navedene olakotne okolnosti, odnosno da mu uopće nije uzeo u obzir narušeno zdravstveno stanje uslijed dijabetesa i nakon što je preživio tešku prometnu nesreću.

Nema nikakve dvojbe da sudjelovanje u okviru zločinačkog udruženja u međunarodnoj ilegalnoj trgovini velikih količina droge u dva navrata je manifestacija bezobzirnosti pri počinjenju izuzetno pogibeljnog kaznenog djela (koja se očituje u visini zapriječene kazne za kazneno djelo iz čl. 329. st. 1. toč. 4. KZ/11 od 3-15 godina zatvora), tako da blaža kazna od izrečene u trajanju od šest godina, koja je bliža posebnom minimumu, ne bi ispunila svrhu kažnjavanja, posebice u smislu individualne i generalne prevencije.

Međutim, s druge strane nije osnovana niti žalba USKOK-a jer u konkretnim okolnostima, kraj optuženikove dosadašnje neosuđivanosti, narušenog zdravstvenog stanja i obiteljskih prilika, nije mu potrebno izreći još težu društvenu osudu jer je i kazna zavora u trajanju od šest godina koja je opt. A. D. izrečena prvostupanjskom presudom adekvatna kazna. Sve okolnosti koje USKOK u žalbi ističe je sud prvog stupnja u biti već imao u vidu kod izricanja prvostupanjske presude, a koje se svode na veliku pogibeljnost ovog kaznenog djela koje je počinjeno u sastavu dobro organiziranog zločinačkog udruženja s međunarodnim karakterom, pri čemu je u pitanju velika količina droge.

Stoga nisu osnovane žalbe USKOK-a i opt. D. zbog odluke o kazni.

Iz svih naprijed navedenih razloga, kako žalbe USKOK-a i opt. A. D. nisu osnovane, a pri ispitivanju pobijane presude po službenoj dužnosti na temelju čl. 476. st. 1. toč. 2. ZKP/08 je utvrđeno da sud prvog stupnja nije na štetu optuženika povrijedio kazneni zakon, trebalo je na temelju čl. 482. ZKP/08 presuditi kao u izreci.

Zagreb, 5. lipnja 2020.

Predsjednica vijeća:
Vesna Vrbetić, v.r.